

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-01-23

Diarienummer:
KSN-2024-03694

Handläggare:
Maria Didi

Studieresa till Gent, Belgien, för kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** kommunstyrelsens arbetsutskott och stadsdirektör deltar på en studieresa till Gent i Belgien den 23–25 april 2025.

Ärendet

En studieresa till Gent planeras för kommunstyrelsens arbetsutskott den 23–25 april 2025. Syftet med resan är att samla insikter och kunskaper inom områden som är centrala för Uppsalas framtida utveckling. Fokusområden för resan inkluderar klimatomställning och hållbar mobilitet, inkluderande samhällen och stadsmiljöer samt innovation och europeisk samverkan. Gents erfarenheter inom dessa områden kan ge värdefulla lärdomar för det fortsatta arbetet med att utveckla Uppsala till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar kommun.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala möter nya och befintliga utmaningar som kräver innovativa lösningar. Gent, en flamländsk stad i nordvästra Belgien, står inför liknande utmaningar och kan ge Uppsala värdefulla lärdomar.

Gent har drygt 260 000 invånare och är en av Belgiens största studentstäder med två universitet, fyra högskolor och cirka 78 000 studenter. Precis som i Uppsala växer befolkningen vilket ställer krav på hållbar utveckling av stadsmiljö, infrastruktur och ett inkluderande samhälle.

För att förbättra klimatet och öka livskvaliteten har Gent fattat beslut som inneburit en omvandling av stadskärnan. Man har bland annat implementera en mobilitetsplan och infört en lågutsläppszon som omfattar hela stadskärnan. Staden är idag känd för sin bilfria innerstad och utbyggda cykelvägnät. Omfördelningen av gaturummet har minskat biltrafiken till förmån för gående, cyklister och kollektivtrafik. Insatserna har bidragit en mer levande stadsmiljö, ökad rörelse i centrum och stärkt det hållbara resandet. Cyklandets andel av resor har till exempel ökat från 22 procent 2012 till 34 procent.

För att möta den växande befolkningens behov av hållbara transporter bygger Gent ut sin huvudtågstation till en nod för spårväg, buss och cykelparkeringar. Gents klimatmål är att minska koldioxidutsläppen med 40 procent till 2030 och att bli klimatneutral senast 2050.

Utöver hållbar mobilitet satsar Gent på inkluderande stadsmiljöer där invånare görs delaktiga i utvecklingen. Genom projekt som ”Living Streets” ges invånare möjlighet att själva planera hur gaturummet i deras område ska utformas. Gent har även en tradition av medborgardialog via medborgarbudgetar och paneler. För att få ett mer sammanhållet samhälle har Gent också omvandlat kyrkor till mötesplatser för kulturella och sociala ändamål.

Gents näringsliv präglas av innovation och kunskap. Starka sektorer inkluderar biotech, cleantech, ICT, material, logistik och hälsa. Gent anses vara Belgiens främsta stad för start-ups och scale-ups.

Gent har också lång erfarenhet av internationellt samarbete. Gents centrala placering i Europa och närheten till Bryssel har gett Gent god vana av europeiskt samarbete. Genom deltagande i nätverk som Eurocities driver Gent innovation och utveckling via europeiska samarbetsprojekt.

Exempel på områden som kommer studeras närmare under resan är:

- **Klimatomställning och hållbar mobilitet:** Gent utvecklar hållbara transportsystem och infrastruktur. Utbyggnaden av huvudtågstationen kan ge värdefulla lärdomar inför ombyggnationen av Uppsala resecentrum. Initiativ som en bilfri innerstad och utbyggnad av cykelstråk är andra intressanta exempel.
- **Inkluderande samhällen och stadsmiljöer:** Stadsomvandlingarna i Gent har skapat socialt inkluderande miljöer, till exempel mötesplatser. I Gent finns också innovativa exempel på hur lokal delaktighet och inflytande kan stärkas.
- **Nytänk och samverkan:** Gents kunskapsintensiva profil, med universitet och deltagande i internationella nätverk och projekt, kan inspirera i hur lokal utveckling kan stärkas genom nytänk och samarbete över gränserna.

Gent är en föregångsstad inom dessa områden. Deras erfarenheter kan inspirera Uppsala att vidareutveckla sina egna initiativ.

Besöksprogrammet anpassas för tågresa till och från Gent, men möjlighet finns även att flyga.

Ekonomiska konsekvenser

Uppskattad kostnad för resa och uppehälle för 12 personer beräknas till 80 000 kronor. Kostnaderna finansieras inom ramen för kommunstyrelsens budget för internationella kontakter 2025.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 23 januari 2025

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Biträdande stadsdirektör
och utvecklingsdirektör